

8x8=64

runoja yksinäisyydestä, elämästä ja rakkaudesta

Heikki K. Auvinen

8 x 8 = 64

© Heikki K. Auvinen

Kuvat: H. K. Auvinen

Ulkoasu: R. Penttinen

Kustantaja: Mediapinta, 2010

ISBN 978-952-235-167-8

Sisällys

Esipuhe	7
Yksinäisyydestä	13
Matalien kynnysten talo	15
Pellon reunalla	16
Jaguarin peili	17
Majakka	18
Majakan ystävät	19
Romuluinen nainen	20
Muovikassi valtameressä	22
Naurun ystävä	23
Etsimisestä	25
Pikku gasellini	27
Katso silmiin.....	28
Kukkivan tupakan tuoksu	29
Majakan rannassa.....	30
Aamu basaarin laidalla.....	31
Tunnistan sinut	32
Calidrikaas	33
Perhokalastaja.....	34
Rakkaudesta	37
Sepelrastas	39
Sulkakynät	40
Saturnuksen renkaat	41
Mesiangervon tuoksu.....	43
Lupaus	46
Älä lähde pois	48
Pikku enkelini.....	49
Rakkaus on Graalin malja	50
Surusta	53
Suruvaippa	55
Valkoiset linnut	56
Hyvästi Miriam	57
Haava.....	59
Viimeinen palvelus	60
Palanut taloni.....	61
Eron hetkellä.....	62
Kohtaamaton suru	63

Elämästä	65
Sano suoraan.....	67
Odotus.....	68
Seitsenkielinen kitara.....	69
Ukiak aatsav.....	70
Kaksiovinen jurtta.....	71
Testamentti.....	72
Norsun näkökulma.....	73
Pala kangasta.....	74
Sodasta ja rauhasta	75
Kellotornin takaa.....	77
Marmorivuoren taulu	78
Kiväärinlukon takaa.....	79
Sotasankareita	80
Volgogradissa.....	81
Avain rauhaan.....	82
Berliinin muuri	83
Sodasta paluu	84
Vedestä	85
Dialogi erämaassa.....	87
Oodi merelle	89
Suuri salaisuuteni.....	90
Kynnelten maailmassa.....	91
Laituri.....	92
Elämän virta	93
Rantaviiva.....	94
Aallot	95
Venäläisyydestä	97
Upseerikerholla.....	99
Etsin sopivaa pöytää.....	100
Groznyin torilla	101
Suurvaltaisuus	102
Huippujohdon kesken	103
Istutaan hetki hiljaa.....	104
Babushka Batkenissa.....	105
Lumikellon tuoksu	107

Esipuhe

8 x 8 = 64 antologia on allekirjoittaneen 64 runoa käsittävä esikoiskokoelma 1963 – 2009 kirjoitetuista runoista. Yhtä kouluajan runoa lukuun ottamatta kokoelman runot on kirjoitettu vuosina 1993 – 2009. Pitkäaikainen työskentely ja asuminen ulkomailla sekä kirjoittajan oma elämänkaarellinen vaihe ovat luoneet edellytykset sisällyttää uudenlaisia sisältöjä ja käsittelytapaa Suomessa julkaistun runouden piiriin.

Kokoelman runot liittyvät sisällöllisesti vahvasti suomalaiseen elämänmenoon ja aihepiireihin, joskin mukana on myös spesifisiä eri kulttuureihin liittyviä aiheita kuin myös joitakin yleisemmällä tasolla olevia kysymyksiä. Myös tyyllisesti kokoelman runot on valittu niiden joukosta, jotka edustavat perinteistä runojen esittämistapaa ilman mitallisuutta. Niin sanottu moderni tyyli ei ole kuulunut tapaan kirjoittaa runoja. Olen hieman vanhakantainen, koska uutta en osaa, vanhassakin on omat vaikeutensa hallita.

Tänä päivänä runojen kirjoittajat voivat paljon avoimemmin puhua harrastuksestaan. Myös runojen saaminen julkisuuteen on helpottunut Internetissä olevien runosivustojen, blogien ja lehtien verkkosivujen avulla. Tämä muutos mediassa on osaltaan ollut kannustamassa runojen kirjoittamista, vaikka niiden ensisijaisena tavoitteena ei aina ole ollutkaan kirjoitusten julkaiseminen. Silti painetussa muodossa olevalla ru-

noudella on edelleenkin oma paikkansa suomalaisessa kirjallisuudessa.

Runokokoelmassa runot on jaettu kahdeksaan sisällölliseen ryhmään: ”Yksinäisyydestä”, ”Etsimisestä”, ”Rakkaudesta”, ”Suruista”, ”Elämästä”, ”Sodasta ja rauhasta”, ”Vedestä” ja Venäläisyydestä”. Yhteisenä nimittäjänä kokoelman runoille eräänlainen ihmisen elämän jatkuva uusiutuminen. Se myös määrittelee runokokoelman rakenteen.

”*Yksinäisyydestä*” -osa sisältää kahdeksan runoa yksinäisyyden eri ulottuvuuksista. Runot heijastelevat omakohtaisia kokemuksia ja tunteja. Niihin on pyritty saamaan mukaan myös universaalimpia aineksia ja ulottuvuuksia kyseisestä inhimilliseen elämään niin olennaisesti liittyvästä asiasta. Yksinäisyyden aihepiirissä käsitellään yksinäisyyden olemusta sekä ”tuuletaan omia tunteja” kun asutaan ja eletään Suomessa tai ulkomailla.

”*Etsimisestä*” -osa on poikkeuksellinen runojen fiktiivisten henkilöiden suhteen, joille on aina löytynyt jonkinlaisia vastineita ja innoittajia kirjoittajan omassa elämässä Keski-Aasiassa ja Lähi-idässä. Mukana on myös Suomessa hankitut omakohtaiset kokemukset ja niistä syntyneet runot uuden ihmissuhteen etsimisessä. Kirjoittajan työskentely vuodesta 1975 lähtien ulkomailla yli 30 maassa on ollut jatkuvaa uuden etsimistä niin itsensä ulkopuolella kuin omassa sisäisessä maailmassaan.

”Rakkaudesta” -osa on omakohtaista analyysiä rakkaudesta ja sen kokemisesta. Tämä analyysi tavoittelee rakkauden olemusta myös universaalimmalla tasolla Omaan avioeroprosessiin ja sen siihen liittyvään runojen kirjoittamiseen 1990-luvun puolella välissä liittyi voimakkaasti runojen kirjoittamisen terapeuttinen merkitys kirjoittajalle. Sillä on oikeutuksensa ja perustulensa tulla julkaistuksi jonkinlaisena indikaattorina ajan hengestä ja yksittäisten ihmisten henkisestä kasvamisesta. Nimenomaan tässä osassa on nähtävissä kirjoittajan toipuminen menetyksestään ja kuinka rakkauden teeman käsitteleminen saa yhä enemmän elementtejä oman minän ulkopuolella. Kuinka siirrytään yksittäisestä asioiden käsittelemisestä yleisemmälle tasolle, kiteytyy tämän osa runoissa.

”Suruista” -osa käsittelee kirjoittaja omalla persoonallisella tavalla kokemia menetyksiä. Maailmassa ei ole kirjoitettua normistoa tai kansainvälisiä sopimuksia kuinka ihmisten olisi tehtävä surutyönsä. Tämän osan mukaan ottamisella on haluttu runojen avulla kertoa kuinka yksittäinen ihminen kohtaa menetyksensä elämän kriisitilanteissa. Runokokoelmassa on runoja, jotka eivät jätä ketään kylmäksi, vaikka ei itse olisikaan kokenut omassa elämässään vastaavia tilanteita.

”Elämästä” -osa taas sisältää runoja elämän eri vaiheista ja kirjoittajan omakohtaisista elämän kokemuksista Venäjällä ja Keski-Aasian maissa 1970-luvun puolesta välistä lähtien. Mukana on runoja elämän palautumi-

sesta normaaliin surutyövaiheen jäätyä taakse jokapäiväisessä elämässä. Myös omakohtaisen kokemuksen kautta syntynyt sarkasmi ja ironia erilaisissa yhteiskunnallisissa kysymyksissä ovat suolana ja kantavana voimana tämän osakokonaisuuden runoissa.

”Sodasta ja rauhasta” -osa muodostuu pääasiallisesti runoista, joissa asiaa käsitellään universaalilla tasolla. Mukana on myös yksi runo oman elämän kriisistä sijoitettuna sodan ja rauhan viitekehykseen. Universaalimmalla tasolla asiaa käsitellään kirjoittajan työskenneltyä kesällä 2008 Vietnamin lähellä legendaarista Danangin Marmorivuorta ja sen eriskummallista ”ei sotatoimialuetta” asemaa sodan aikana Keski-Vietnamissa. Mukana on myös kirjoittajan runo lukiovuosilta 1960-luvun alussa, jolloin Berliinin muuri puhutteli eri ikäisiä ihmisiä ympäri maailman, myös nuorta lappeenrantalaista koulupoikaa.

”Vedestä” -osa edustaa kirjoittajan läheistä suhdetta veden maailmaan. Lapsuuden vuosien viettäminen Suomen järviolueella on tehnyt lähtemättömän vaikutuksen kirjoittajan arvomaailmaan ja kiinnostuksen kohteisiin. Se on myös vaikuttanut ammatilliseen orientaatioon omana sivujuonteena urakehityksessä ja ratkaisujen löytämisessä maailman vesiongelman. Vesi substanssina on vähemmän käsitelty aihepiiri suomalaisessa runoudessa järvien ja rantojen kauneuden ylistämistä lukuun ottamatta. Arabialaisessa runoudessa se taas on hyvin keskeinen teema. Kun Suomessa on vettä riittämiin, se ei inspiroi runoilijoita kuivien alueiden maiden tapaan.

”*Venäläisyydestä*” -osa liittyy yli kolmekymmenvuotiseen työskentelyyn entisessä Neuvostoliitossa ja siitä syntyneissä uusissa itsenäisissä valtioissa. Työskentely ja oleskelu näissä maissa ei ole aina ollut helppoa. Siitä syytä länsimainen ihminen, ulkopuoliset ihmiset kuin myös omat kansalaiset, ovat kehittäneet itselleen itse-suojelumekanismin vitsien kertomisen ja huumorin avulla tai muulla tavalla sublimoimalla monta kertaa voimakastakin yhteisön painetta Itse olen nauttinut näistä venäläisten ja ulkomaisten ihmisten toimittamista vitsikirjoista, mutta pyrkinyt omassa kirjoittamisessa runojen avulla samaan tulokseen.

Runokokoelmasta tulee läpi vahva dialoginen ote asioihin. Sen kirjoittaja on omaksunut saksalais-juutalaiselta filosofilta Martin Buberilta. Kirjoittajan ja lukijan välinen vuorovaikutus on osa dialogisen periaatteen toteutumista maailmassa. Siksi on toivottavaa, että oikeiset runoiksi muotoillut kokemukset ja elämän kuvaukset voisivat auttaa lukijoita oman minän etsimisessä ja löytämisessä.

Espoossa 05.12.2009
Heikki K. Auvinen

Yksinäisyydestä

Matalien kynnysten talo

Ei rahasta,
tuskin rakkaudestakaan.
Vain matalien kynnysten talo -
jos ovellisia, ovettomia ollenkaan.

Ikkunoina takautuva mieli
sisätilassa vain jäätävä pimeys.

Lämpönä muistoinen mieli
yksinomaan, ja vain ainoastaan.

Kaikkoavan joutsenen laulu -
valkoinen höyhen ilmassa.

Eksynyt kaipaus yksin -
ei löydä kotiaan.

Pellon reunalla

Mies pellon reunalla
ei taloa, eikä autoa,
ei edes polkupyörää.

Varallisuutena vain
kukka napinlävessä.

Tulevia, poiskiitäviä
autoja, hevosia tiellä.
Lähestyvä polkupyörän
tavaratelineen ääni.

Kaksistaan lentäviä
perhosia kaikkialla.

Napinläven kukka
aistii yksinäisyyden,
lievittää alakuloa:

Kultaseni, saisinko
hieman vettä!

Jaguarin peili

Mies huurteisen
auton etupenkillä
kylmässä tallissa,
etuikkunan läpi
ei näy mitään,

Jaguarin peilistä
taas näkyy kaikki -
sinä tienhaarassa,
Juvan ukon poika,
myös sinun isäsi.

Vasen käsi ratissa,
oikea tunnistelee
istuimen nahkaa,
puuttuu jotakin -
toinen vieressä.

Luksusvarustelu,
auton metalliväri,
peto konepellillä,
ei edes sähköpeili
jaksaa lämmittää.

Majakka

Vilkutan sumussa, sateessa,
päivänvalossa kirkkaalla säällä.

Miksi kukaan ei vastaa?